

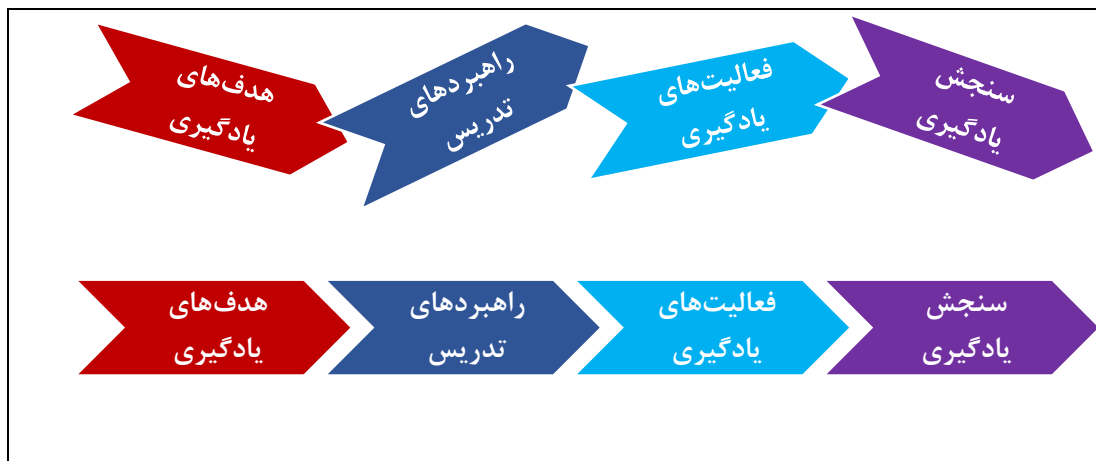
نوآوری آموزشی

همترازی درس

تدریس یک درس از چهار مؤلفه اساسی تشکیل شده است. هدف‌های یادگیری، راهبردهای تدریس، فعالیت‌های یادگیری و سنجش یادگیری. آموزش درس زمانی همتراز است که این چهار مؤلفه همتراز باشند.

- **هدف‌های یادگیری:** آنچه دانشجویان در پایان آموزش می‌دانند و قادر به انجام آن هستند.
- **راهبرد تدریس:** آیا آموزش مناسب برای رسیدن به هدف‌های یادگیری ارائه شده است؟
- **فعالیت‌های یادگیری:** آیا دانشجویان فرصت تمرین و دستیابی به هدف‌های یادگیری را داشته‌اند؟
- **سنجش یادگیری:** آیا دستیابی دانشجویان به هدف‌های یادگیری به درستی اندازه‌گیری شده است؟

آموزش یک درس زمانی همتراز می‌شود که پاسخ به سه سؤال فوق مثبت باشد. اگر پاسخ، حتی یکی از این سه سؤال منفی باشد، آموزش همتراز نیست. در چنین شرایطی باید تغییرات و اصلاحات را لازم را در درس طراحی شده انجام داد تا همه پاسخ‌ها مثبت شود، و آموزش همتراز گردد.

برای درک بهتر مفهوم همترازی، به ساختار کلی طراحی شده، برای دستیابی به یکی از هدف‌های یادگیری درس سنگ‌های رسوبی، توجه بفرمایید.

- **هدف یادگیری:** در پایان این درس شما قادر خواهید بود سنگ‌های رسوبی را در نمونه دستی شناسایی کنید.
- **راهبرد تدریس:** آموزش نحوه تشکیل، انواع و طبقه‌بندی سنگ‌های رسوبی
- **فعالیت‌های یادگیری:** مطالعه مشخصات و تصاویر انواع سنگ‌های رسوبی در کتاب درسی

- **سنجش یادگیری:** از ۵ سؤال در مورد انواع سنگ‌های رسوبی، به چهار سؤال پاسخ صحیح بدهید.

پاسخ به سؤال «آیا آموزش فوق‌همتراز است؟» منفی است، زیرا در هر یک از چهار مؤلفه به‌توانایی‌های مختلفی اشاره شده است. هدف یادگیری درس شناسایی است، راهبرد تدریس آموزش نحوه تشکیل، انواع و طبقه‌بندی سنگ‌های رسوبی است و سنجش یادگیری نیز پاسخ به سؤال‌هایی در مورد سنگ‌های رسوبی است. طراحی ناهمتراز درس فوق‌گویای این است که دانشجویان در پایان آموزش به توانایی مندرج در هدف یادگیری، نخواهند رسید. برای اینکه آموزش فوق‌همتراز گردد باید راهبرد تدریس، فعالیت‌های یادگیری و سنجش یادگیری بر توانایی مندرج در هدف یادگیری، یعنی فعل کنشی شناسایی متمرکز باشند.

- **هدف یادگیری:** در پایان این درس شما قادر خواهید بود سنگ‌های رسوبی را در نمونه دستی شناسایی کنید.
- **راهبرد تدریس:** آموزش روش‌های شناسایی سنگ‌های رسوبی در نمونه دستی
- **فعالیت‌های یادگیری:** شناسایی عملی نمونه‌های سنگ‌های رسوبی در آزمایشگاه
- **سنجش یادگیری:** از پنج نمونه سنگ رسوبی، چهار نمونه آنرا به‌درستی شناسایی کنید.

آموزش فوق‌همتراز است چون همه چهار وجه آن بر توسعه یک توانایی خاص، یعنی شناسایی، متمرکز است. همترازی مهم است زیرا اگر تدریس همتراز نباشد: ممکن است درس به‌صورت اجزای منفصل و ناکارآمد عرضه شود، دانشجویان پیام‌های متفاوتی دریافت کنند و زمان زیادی را صرف فعالیت‌های یادگیری بیهوده بنمایند و از سوی دیگر، استاد کیفیت تدریس خود را بیشتر و یا کمتر از واقعیت برآورد کند. در مقابل، اگر تدریس همتراز باشد، استاد و دانشجو برداشت مشابهی از درس خواهند داشت و در جهت درست هدایت خواهند شد. آموزش همتراز ابزاری برای سنجش صحیح یادگیری دانشجویان است و به‌درستی میزان مؤثر بودن آموزش را می‌سنجد. خلاصه اینکه، وقتی بین آنچه آموزشگر مایل است تدریس کند، با آنچه واقعا ارائه می‌کند، و آنچه را که می‌آزماید، سازگاری وجود داشته باشد، همترازی حاصل می‌شود.

دکتر حسین معماربان

آذر ۱۴۰۱